



# Bűnmegelőzési hírlevél

## 2018. november 25.

### **A nők elleni erőszak megszüntetésének nemzetközi napja**

November 25. napját az ENSZ közgyűlése 1999. december 17-én a nők elleni erőszak megszüntetésének nemzetközi napjává nyilvánította. (1981-ben ezen a napon ölték meg a Dominikai Köztársaság emberi jogi aktivistáit, a Mirabal nővéreket.)

Annak érdekében, hogy a rendőrség részéről is felhívjuk a figyelmet a nők elleni erőszak elleni küzdelem fontosságára, november havi – a Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztálya közreműködésével összeállított - bűnmegelőzési hírlevelünket ennek a témának szenteljük.

### **A nők ellen elkövetett erőszakos cselekmények a családon belül**

Bár a családon belüli erőszak problematikája nem a modern kor „vívmánya”, Magyarországon a XX. század második feléig alig, vagy egyáltalán nem esett szó az otthon falai között zajló eseményekről.

Az elmúlt évtizedek eseményeinek ismeretében – a nők jogait, a társadalmi esélyegyenlőtlenség felszámolását célul tűző eszmék mentén haladva – elmondható, hogy egyre inkább feloldódni látszik a jelenség tabujellege.

Napjainkban a családon belüli erőszak már nem pusztán esélyegyenlőségi, egészségügyi, emberi jogi vagy büntetőjogi kérdés, hanem egyre erőteljesebb hangsúlyt kapnak a jelenséghez kapcsolódó rendészeti, társadalmi, szociális, pszichológiai és pedagógiai kérdések.

A probléma komplexitását jelzi, hogy már önmagában a „családon belüli erőszak” fogalma sem határozható meg egyértelműen, sőt, maga az elnevezés is vitatott, gyakran használatos mellette/helyette a „nők elleni erőszak”, „párkapcsolati erőszak”, a „hózzátartozók közötti erőszak” kifejezés.

A legszűkebb felfogás szerint a fogalom kizárólag a nők elleni erőszak megfelelője, egy másik megközelítés értelmében a jelenség kizárólag a partnerkapcsolaton belüli, a jelenlegi vagy volt házastársak vagy élettársak közötti bántalmazást jelenti. A gyermekvédelmi érdekek képviselői a jelenséget a kiskorú sérelmére elkövetett cselekmények oldaláról közelítik meg.

Az erőszak esetünkben a tetteges bántalmazáson vagy az azzal történő fenyegetésen felül magában foglalhatja a nemi önrendelkezési jog megsértését, a kényszerítést, a személyi szabadságtól történő megfosztást, a mindennapi életvitelbe történő tartós, rendszeres beavatkozást.

Az erőszak (fizikai, szóbeli, lelki, szexuális) irányulhat közvetlenül a bántalmazottra vagy rá tekintettel másra, valamely dolog megsemmisítésére vagy rongálására, esetleg egy állat bántalmazására.

- **Szóbeli erőszak:** a bántalmazó veréssel, ölési cselekménnyel vagy más bűncselekménnyel, szabálysértéssel, öngyilkossággal fenyegeti a bántalmazottat, de ide tartozhat a bántalmazott sértegetése, kigúnyolása, lekicsinylése, megalázása, a közös kiskorú gyermekek elvételével való fenyegetőzés, anyagi források elvonásával való fenyegetőzés is.
- **Lelki erőszak:** a bántalmazott ellenőrzés alatt tartása, végletes és alaptalan féltékenykedés, külvilágtól (munkatársaktól, családtagoktól, barátoktól) való elszigetelés, a bántalmazott önbizalmának rendszeres és módszeres rombolása, a közös otthon vagyontárgyainak rongálása, törés-zúzás az áldozat megfélemlítése céljából, a bántalmazott hibáztatása (a családi problémákért, az anyagi gondokért, a bántalmazó erőszakosságáért, MINDENÉRT), rendszeres telefonos ellenőrzés, zsebek, táskák átkutatása, e-mail postafiókok, közösségi oldalakon folytatott tevékenység ellenőrzése, életveszélyes fenyegetések, életveszélyes vezetési stílus, anyagi függésben tartás, folyamatos feszültségkeltés, stb.
- **Testi erőszak:** a bántalmazó már nem csupán fenyegetőzik, de be is váltja az ígéreteit: az áldozatot lökdösi, megüti, megpofozza, fojtogatja, megtépi a haját, rugdossa, megharapja, fellöki, ököllel üti meg, megégeti, fegyverrel fenyegeti vagy más módon bántalmazza. A testi sértés mellett ide tartozik a sértett megkötözése, fogva tartása, éheztetése, szomjaztatása, egyéb alapvető jogainak korlátozása.
- **Szexuális erőszak:** a bántalmazó olyan szexuális tevékenységre kényszeríti az áldozatot, melyet az nem akar, mely neki fájdalmat okoz vagy megaláztatást jelent. Ide tartozik a fogamzásgátlás megakadályozása is, mellyel a bántalmazó később abortuszra vagy gyermekszülésre kényszeríti a sértettet.
- **Gazdasági erőszak:** a bántalmazó nem engedi, hogy a sértett saját jövedelemre tegyen szert, ha mégis, akkor azzal el kell számolnia a bántalmazó felé, a sértett alapvető kiadásai szükségességének megkérdőjelezése és azok fedezésének megtagadása, anyagi ellehetetlenítés, függésben tartás, ezáltal akár a közös gyermek elhanyagolása.

Bár a fenti csoportosítás a leginkább elterjedt, hangsúlyozni kell, hogy az imént ismertetett típusokon túlmenően a családon belüli erőszak jelensége a cselekmények széles skáláján helyezkedhet el (gyermekkel szembeni abúzus, idős vagy fogyatékos személlyel szembeni abúzus vagy elhanyagolás, DateRape – randi erőszak, stalking – fenyegető zaklatás, házasságon belüli szexuális erőszak, stb.)

A családon belüli erőszak fogalomkörébe tartozó esetek nagy része tevőleges magatartásra utal, ugyanakkor a jelenség megvalósulhat mulasztással is. Jellemző továbbá, hogy a fogalomkörbe tartozó bűncselekmények nem mindegyikének tényállási eleme a büntetőjogi értelemben vett erőszak.

## **Az új büntetőeljárás törvény sértettekre vonatkozó rendelkezései**

2018. július 1-jén lépett hatályba az új büntetőeljárás törvény (új Be.), melytől a büntetőeljárások gyorsabbá tételét és hatékonyságuk növelését várják. Az új eljárási kódex számos új jogintézményt szabályoz (pl. előkészítő eljárás, gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmények kategóriájának bevezetése) és sok olyan újítást tartalmaz, melyről a jogszabály hatálybalépése óta rendszeresen értesülhetünk a híradásokból (pl. előzetes letartóztatás átnevezése letartóztatásra, ülnök szerepének csökkentése, nagy hangsúly az elkövető és a hatóságok közötti együttműködésen).

Az új Be. fentiekén túlmenően számos új rendelkezést tartalmaz a bűncselekmények sértettjei, azon belül is a családon belüli erőszakot elszenvedettek vonatkozásában is.

A jogszabály szerint sértett az a természetes vagy nem természetes személy, akinek a jogát vagy a jogos érdekét a bűncselekmény közvetlenül sértette vagy veszélyeztette.

### A sértettek legfontosabb jogai:

- bizonyítékot terjesszen elő, indítványt és észrevételt tegyen, a perbeszédék során felszólaljon,
- a tárgyaláson és a törvényben meghatározott eljárási cselekményeknél jelen legyen és az e törvényben meghatározottak szerint kérdéseket tegyen fel,
- az őt érintő bűncselekménnyel összefüggésben keletkezett ügyiratokat - meghatározott kivételekkel - megismerje,
- a törvényben meghatározottak szerint jogorvoslattal éljen,
- segítő közreműködését vegye igénybe (konzuli tisztviselő vagy általa választott nagykorú személy), meghatalmazottja (hozzátartozó, közhasznú szervezet) lehet, pártfogó ügyvédi képviselőt kérhet,
- a bírósági eljárásban magánfélként polgári jogi igényt érvényesítsen, a nyomozás során erre vonatkozó szándékát bejelentse,
- kérelmére tájékoztassák az őt érintő bűncselekménnyel összefüggésben az elítélt „szabadulásáról”, szökéséről,
- indítványozza a személyes adatainak zártan történő kezelését,
- távollétét elrendelését indítványozza,
- a bíróság tagjai után az ügyész, a védő, a sértett, valamint az őt érintő körben a vagyoni érdekelt és a szakértő - ebben a sorrendben - kérdéseket intézzen a vádlotthoz/tanúhoz.

### **A különleges bánásmód szabályozása az új Be-ben**

A természetes személy sértett és a tanú különleges bánásmódot igénylő személynek minősül, ha a személyes jellemzői vagy az eljárás tárgyát képező bűncselekmény jellege és körülményei alapján a megértésben, a megértetésben, az e törvényben meghatározott jogok gyakorlásában vagy kötelezettségek teljesítésében, vagy a büntetőeljárásban való hatékony részvételében akadályozott.

### A különleges bánásmódot megalapozó körülmény különösen

- az érintett személy életkora,
- az érintett személy szellemi, fizikai, egészségi állapota,
- az eljárás tárgyát képező cselekmény kirívóan erőszakos jellege, illetve
- az érintett személynek a büntetőeljárásban részt vevő más személyhez fűződő viszonya.

**Amennyiben úgy érzi, hogy segítségre van szüksége, kérem, forduljon bizalommal a rendőrség áldozatvédelmi referenseihez vagy az áldozatsegítő szolgálathoz!**

Áldozatvédelmi referensek:

<b>Rendőrkapitányság</b>	<b>Áldozatvédelmi referens</b>	<b>Telefonszám</b>
<b>KEM Rendőr-főkapitányság</b>	Csonkáné Huszár Anita c.r.alezredes	34/517-755
<b>Tatabányai Rendőrkapitányság</b>	Eichhardt Petra r.hadnagy	34/517-777/24-86
<b>Tatai Rendőrkapitányság</b>	Tassi Enikő c.r.zászlós	34/586-853
<b>Oroszlányi Rendőrkapitányság</b>	Nyirő Adrienn c.r.százados	34/560-730
<b>Dorogi Rendőrkapitányság</b>	Újné Gere Brigitta r.őrnagy	33/512-777
<b>Esztergomi Rendőrkapitányság</b>	Néveri Péter Edvárdné r.főhadnagy	33/510-240
<b>Komáromi Rendőrkapitányság</b>	Sárdi Tímea r.törzszászlós	34/541-025
<b>Kisbéri Rendőrkapitányság</b>	Elekne Babel Brigitta r.százados	34/552-620

**További fontos információkat a [www.nokjoga.hu](http://www.nokjoga.hu) internetes oldalon és a rendőrkapitányságok ügyfélvárójában elhelyezett, áldozatsegítési faliújságokon érhet el!**

Áldozatsegítő szolgálatok:

<b>Kormányhivatal /Járási Hivatal</b>	<b>Áldozatsegítő szolgálat</b>	<b>Elektronikus levélcím</b>	<b>Telefonszám</b>
<b>KEM Kormányhivatal</b>	Hatósági Főosztály Igazságügyi Osztály	igazsagugy@komarom.gov.hu	34/515-175
<b>Tatabányai Járási Hivatal</b>	Hatósági Főosztály Gyámügyi Osztály	tatabanya.gyam@komarom.gov.hu	34/795-696
<b>Tatai Járási Hivatal</b>	Hatósági, Gyámügyi és Igazságügyi Osztály	hatosag.gyamugy.tata@komarom.gov.hu	34/795-768
<b>Oroszlányi Járási Hivatal</b>	Hatósági, Gyámügyi és Igazságügyi Osztály	gyamugy.oroszlany@komarom.gov.hu	34/795-721
<b>Kisbéri Járási Hivatal</b>	Hatósági, Gyámügyi és Igazságügyi Osztály	gyamugy.kisber@komarom.gov.hu	34/795-739
<b>Esztergomi Járási Hivatal</b>	Gyámügyi és Igazságügyi Osztály	gyamugy.esztergom@komarom.gov.hu	33/795-040
<b>Komáromi Járási Hivatal</b>	Hatósági, Gyámügyi és Igazságügyi Osztály	hivatal.komarom@komarom.gov.hu	34/795-821

**A bűnmegelőzési hírlevelet a Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztálya valamint a Komárom-Esztergom Megyei Rendőrfőkapitányság Bűnügyi Osztály Bűnmegelőzési Alosztálya közösen készítette.**



**KOMÁROM-ESZTERGOM MEGYEI  
KORMÁNYHIVATAL**